

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O
ORGANIZIRANOSTI I STANJU
LOVSTVA I RIBOLOVA NA
PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za poljoprivredu i
ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*

Osijek, rujna 2014.

**INFORMACIJA O
ORGANIZIRANOSTI I STANJU
LOVSTVA I RIBOLOVA
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE**

1. PROBLEMATIKA I STANJE LOVSTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

1.1. UVOD

U Republici Hrvatskoj su Zakonom o lovstvu ("Narodne novine" broj 140/05., 75/09., 153/09. i 14/14.) razvrstana lovišta na dvije vrste lovišta:

- vlastita lovišta (ustanovljena na vlastitom zemljištu) i
- zajednička lovišta (ustanovljena na ostalom zemljištu).

Gospodarenje lovištima temelji se na donesenim lovnogospodarskim osnovama koje se donose nakon ustanovljenja lovišta. Lovnogospodarska osnova utvrđuje gospodarenje lovištem u razdoblju od deset godina, odnosno od 1. travnja tekuće godine do 31. ožujka desete godine, a u skladu s mogućnostima biotopa te brojnosti i stanjem populacije divljači koja se uzgaja. Za zajedničko lovište lovnogospodarsku osnovu donosi lovoovlaštenik, a odobrava je nadležno Ministarstvo što je propisano člankom 43. stavak 3. Zakona o lovstvu.

Na području Osječko-baranjske županije broj lovaca učlanjenih u lovačke udruge po lovnim uredima je prikazan u tablici 1.

Tablica 1. Struktura lovačkih društava

Rbr.	Lovni ured	Broj društava	Broj lovaca	Napomena
1.	Baranja	22	626+pripravnika	21 lovozakupnik
2.	Donji Miholjac	14	317 + prip	6 lovozakupnika
3.	Đakovo	23	701+pripr	19 lovozakupnika
4.	Osijek	23	495+pripr	18 lovozakupnika
5.	Valpovo	9	269+pripr	8 lovozakupnika
6.	Našice	17	521+pripr	13 lovozakupnika
U K U P N O		108	2 930	2 930 lovaca 50 pripravnika

Izvor: Lovачki savez Osječko-baranjske županije

1.2. ZAKUP LOVIŠTA

U tablici 2. prikazana su lovišta s njihovim površinama, godišnjom lovozakupninom, kao i podaci o lovozakupniku pojedinog lovišta.

Tablica 2. Pregled zakupljenih zajedničkih lovišta na području Osječko-baranjske županije

Lovište broj	Površina (ha)	Godišnja lovozakupnina (kn)	Lovozakupnik
XIV/101 - "Levanjska Varoš"	2119	4.397,00	LD "Kuna" Levanjska Varoš
XIV/102 - "Lapovci"	1009	2.297,00	LD "Vepar" Trnava
XIV/103 - "Trnava"	2560	3.109,00	LD "Vepar" Trnava
XIV/104 - "Selci Đakovački"	3244	6.222,00	LD "Srndać" Selci Đakovački
XIV/105 - "Đakovo"	4081	8.922,00	LD "Jelen" Đakovo
XIV/106 - "Satnica Đakovačka"	1950	3.477,00	LD "Fazan" Đakovačka Satnica
XIV/107 - "Gorjani"	4250	6.201,00	LD "Lisica" Gorjani
XIV/108 - "Potnjani"	1546	3.512,00	LD "Fazan" Potnjani
XIV/109 - "Drenje"	5051	13.488,00	LD "Sokol" Drenje
XIV/110 - "Bračevci"	3567	9.759,00	LD "Jelen" Bračevci
XIV/111 - "Punitovci"	2888	5.591,00	LD "Lisica" Punitovci
XIV/112 - "Tomašanci - Ivanovci"	2750	3.673,00	LD "Garov Dol" Tomašanci, Ivanovci
XIV/113 - "Viškovci"	4565	8.328,00	LD "Jarebica" Viškovci
XIV/114 - "Semeljci"	5924	9.754,00	LD "Zec" Semeljci
XIV/115 - "Kešinci"	2268	5.819,00	LD "Srndać" Kešinci
XIV/116 - "Vrbica"	4302	8.195,00	LD "Orao" Vrbica
XIV/117 - "Budrovci"	2940	9.759,00	LD "Fazan" Budrovci
XIV/118 - "Piškorevci"	2871	6.096,00	LD "Jastreb" Piškorevci
XIV/119 - "Strizivojna"	2508	7.742,00	LD "Fazan" Strizivojna
XIV/120 - "Višnjevac"	1649	2.594,00	LD "Sokol" Višnjevac
XIV/121 - "Josipovac"	2177	3.013,00	LD "Jastreb" Josipovac
XIV/122 - "Čepin"	4690	6.157,00	LD "Čepin" Čepin
XIV/123 - "Čepinski Martinci"	2817	8.184,00	LD "Jastreb" Čepinski Martinci
XIV/124 - "Beketinci"	1529	2.293,00	LD "Zec" Beketinci
XIV/125 - "Vuka"	2434	8.021,00	LD "Kuna" Vuka
XIV/126 - "Vladislavci"	4232	7.674,00	LD "Kobac" Vladislavci
XIV/127 - "Livana"	3082	8.549,00	LD "Prepelica" Osijek
XIV/128 - "Antunovac"	4812	6.162,00	LD "Jarebica" Antunovac
XIV/129 - "Ernestinovo"	3702	14.100,00	LD "Tomin hrast" Osijek
XIV/130 - "Laslovo"	3190	21.660,00	LD "Fazan" Laslovo
XIV/131 - "Silaš"	1485	5.800,00	LD "Orao" Silaš
XIV/132 - "Osijek"	6385	5.341,00	LD "Mursa" Osijek
XIV/133 - "Tenja"	6087	8.970,00	LD Sokol Tenja
XIV/134 - "Sarvaš"	4227	3.220,00	LD "Jelen" Sarvaš
XIV/135 - "Aljmaš"	1076	2.890,00	LD "Vepar" Aljmaš
XIV/136 - "Dalj"	5577	18.400,00	LD "Patka" Dalj
XIV/137 - "Erdut"	2343	9.320,00	LD "Srnjak" Erdut
XIV/138 - "Koška"	8158	21.050,00	LD "Sokol" Koška
XIV/139 - "Podravska Moslavina"	7148	15.242,00	LD "Šljuka" Podravska Moslavina
XIV/140 - "Donji Miholjac"	6723	10.383,00	LD "Vidra" Donji Miholjac
XIV/141 - "Golinci"	4322	8.687,00	LD "Kobac" Golinci
XIV/142 - "Magadenovac"	6684	17.100,00	LD "Sokol" Magadenovac
XIV/143 - "Podgajci Podravski"	4818	7.914,00	LD "Fazan" Podgajci Podravski

XIV/144 - "Belišće"	6729	13.764,00	LD "Vepar" Belišće
XIV/145 - "Zelčin"	5314	14.841,00	LD "Jelen" Zelčin
XIV/146 - "Valpovo"	3798	8.183,00	LD "Šljuka" Valpovo
XIV/147 - "Ladimirevci"	1855	6.328,00	LD "Srnjak" Ladimirevci
XIV/148 - "Bizovac"	3218	7.249,00	LD "Fazan" Bizovac
XIV/149 - "Habjanovci"	3793	7.268,00	LD "Lug" Habjanovci
XIV/150 - "Šag-Nard"	2314	6.474,00	LD "Prepelica" Šag-Nard
XIV/151 - "Petrijevci"	6223	13.546,00	LD "Jastreb" Petrijevci
XIV/152 - "B.P. Selo"	2656	12.750,00	LD "Fazan" B.P. Selo
XIV/153 - "Bolman"	3021	10.000,00	LD "Jelen" Bolman
XIV/154 - "Jagodnjak"	4596	13.670,00	LD "Jelen" Jagodnjak
XIV/155 - "Darda"	8655	29.430,00	LD "Fazan" Darda
XIV/156 - "Bilje"	2305	8.450,00	LD "Srnjak" Bilje
XIV/157 - "Lug"	3260	14.850,00	LD "Fazan" Lug
XIV/158 - "Kneževi Vinogradi"	6241	21.530,00	LD "Srndać" K. Vinogradi
XIV/159 - "Zmajevac"	3493	16.700,00	LD "Trčka" Zmajevac
XIV/160 - "Karanac"	2926	4.140,00	LD "Srndać" Karanac
XIV/161 - "Čeminac"	2948	8.200,00	LD "Jarebica" Čeminac
XIV/162 - "Beli Manastir"	3356	9.740,00	LD "Srndać" Beli Manastir
XIV/163 - "Luč"	2119	8.050,00	LD "Vidra" Luč
XIV/164 - "Branjin Vrh"	2523	9.450,00	LD "Sokol" Branjin Vrh
XIV/165 - "Popovac"	2669	12.270,00	LD "Jastreb" Popovac
XIV/166 - "Branjina"	2486	12.600,00	LD "Zec" Branjina
XIV/167 - "Duboševica"	3949	19.460,00	LD "Belje" Duboševica
XIV/168 - "Batina"	1420	4.460,00	LD "Fazan" Batina
XIV/169 - "Topolje"	5561	24.870,00	LD "Sokol" Topolje
XIV/170 - "Grabovac"	2964	4.960,00	LD "Sokol" Grabovac
XIV/172 - "Šaptinovci"	3038	4.147,00	LD "Jazavac" Šaptinovci
XIV/173 - "Feričanci"	2516	3.204,00	LD "Vidra" Beljevina
XIV/174 - "Đurđenovac"	3654	4.937,00	LD "Kuna" Đurđenovac
XIV/175 - "Donja Motičina"	1456	1.881,00	LD "Zec" Donja Motičina
XIV/176 - "Ribnjak"	3669	5.306,00	LD "Galeb" Našice
XIV/177 - "Jelisavac"	1783	2.443,00	LD "Sokol" Jelisavac
XIV/178 - "Vukojevci"	1181	2.088,00	LD "Srndać" Mark. Našički
XIV/179 - "Podgorač"	3688	5.792,00	LD "Vepar 1946" Podgorač
XIV/180 - "Budimci"	4843	6.102,00	LD "Fazan" Budimci
XIV/181 - "Našice"	1390	1.701,00	LD "Jelen" Našice
XIV/182 - "Valenovac"	2496	3.942,00	LD "Jelen" Našice
XIV/183 - "Granice"	2059	3.900,00	LD "Jastreb" Ostrošinci
XIV/184 - "Kopačevo"	1618	8.354,00	LD "Jelen" Kopačevo
XIV/185 - "Vardarac"	1990	8.354,00	LD "Vepar" Vardarac
XIV/186 - "Marijanci"	3227	10.000,00	LD "Jelen" Marijanci
UKUPNO	303 037	744.449,50	

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

Ukupne površine na kojima se, temeljem članka 9. stavak 2. Zakona o lovstvu, ne ustanovljuju lovišta, a nalaze se unutar opisanih granica lovišta na području Osječko-baranjske županije iznose oko 39 271 ha (ogradaeni rasadnici, voćnjaci, vinogradi, pašnjaci, minirane površine i građevinsko zemljište), a po lovnim uredima to iznosi: Đakovo 5 479 ha, Osijek 13 421 ha, Donji Miholjac 2 400 ha, Valpovo 3 871 ha, Beli Manastir 10 780 ha, Našice 3 500 ha. Površine na kojima se ne ustanovljuje lovište se mijenjaju, jer se deminiranjem miniranih površina povećavaju lovne površine, a nelovne smanjuju.

1.3. STANJE U LOVSTVU

Problematika u zajedničkim lovištima

Problematika miniranosti zajedničkih lovišta je i dalje prisutna. U nekoliko prethodnih godina znatne površine miniranih površina su očišćene, ali je ostalo još površina pod minama. Kao posljedica toga javlja se povećanje populacije divljači koja se zadržava i razmnožava na tim područjima. Na navedenim područjima lov nije moguć, te s tih područja divljač izlazi na proizvodne poljoprivredne površine, tu se hrani i čini velike štete poljoprivrednim kulturama. Radi toga lovačka društva imaju izuzetno velike probleme kako bi isplatila nastale štete oštećenima.

Do sada je divljač na miniranim terenima imala mir i tu se razmnožavala. S tih površina je izlazila na poljoprivredne površine i na istima pravila štete. Zbog brojnosti divljači to je lovcima odgovaralo, ali s druge strane veliki je problem što se sada događa s brojnim stanjem divljači kada su tereni očišćeni od mina? Sada se i brojno stanje divljači smanjuje. U ovom slučaju zakupnici prava lova u lovištima trebaju intenzivnije raditi na poboljšanju uvjeta staništa za divljač, jer čišćenjem minskih polja i kanala divljač gubi svoja skloništa te se ista nema gdje skloniti, pa tako lovišta gube na bonitetu i time se brojno stanje pojedine vrste divljači u znatnoj mjeri smanjuje.

Zbog nepristupačnosti pojedinih terena za lov populacija čaglja se povećava što lovačkim društvima predstavlja problem u lovištima jer se isti teško lovi, pravi štete na divljači kojom se hrani. Narочito čagalj negativno utječe na srneću divljač, zečeve i fazane, a primjećuje se i manji broj lisica u lovištima gdje je čagalj prisutan.

Program za unaprjeđenje lovstva na području Osječko-baranjske županije

Program unaprjeđenja lovstva na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/11. i 2/13.) (u daljnjem tekstu: Program) u razdoblju 2011. - 2015. godine obuhvaća projekte koji će se provoditi tijekom razdoblja važenja Programa, u cilju stvaranja uvjeta za nastavak unaprjeđenja stanja u lovstvu u lovištima Osječko-baranjske županije, a iz dijela sredstava ostvarenih temeljem članka 27. stavak 2. Zakona o lovstvu.

Ovim Programom olakšalo bi se korisnicima subvencija provedba potrebnih aktivnosti i zahvata koji su neophodni u gospodarenju lovištima i s divljači (povećanje brojnog stanja divljači, popravljavanje starosne, spolne, dobne i trofejne strukture divljači, popravljavanje stanišnih uvjeta za divljač i dr.), kojim se doprinosi razvoju i unaprijeđenju lovstva na području Osječko-baranjske županije.

Skupština Osječko-baranjske županije donijela Odluku o subvencijama za unaprjeđenje lovstva na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/11. i 2/13.) temeljem Programa o unaprjeđenju lovstva na području Osječko-baranjske županije.

Navedenom Odlukom uređuju se uvjeti, način i postupak dodjele nepovratnih sredstava iz Proračuna Osječko-baranjske županije za projekte koji imaju za cilj unaprjeđenje lovstva na području Osječko-baranjske županije. Pravo na subvencije podrazumijeva dodjelu nepovratnih sredstava iz Proračuna Osječko-baranjske županije osiguranih za svaku godinu provedbe Programa.

Subvencija se dodjeljuje za projekte koji imaju za cilj unaprjeđenje lovstva:

- a) Opremanje hladnjača za prihvatanje mesa divljači,
- b) Kupovina zemljišta za osnivanje remiza za divljač,
- c) Razvoj i unaprjeđenje lovnog turizma,
- d) Legalizacija lovačkih kuća.

a) Opremanje hladnjača za prihvat mesa divljači

Zakonom o veterinarstvu ("Narodne novine" broj 82/13. i 148/13.) propisano je da divljač nakon odstrela podliježe (njihovi trupovi i dijelovi trupa i meso) veterinarsko - zdravstvenom pregledu i kontroli. Ovlaštenik prava lova obvezan je odstrijeljenu divljač prijaviti nadležnoj ovlaštenoj organizaciji u roku 12 sati nakon odstrela radi obavljanja pregleda i kontrole. Veterinarsko-zdravstvenim pregledom i kontrolom utvrđuje se zdravstvena ispravnost proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi, koji se potom obilježavaju na propisani način. Objekti za rasijecanje, obradu mesa divljači i hlađenje moraju udovoljavati propisanim veterinarsko - zdravstvenim uvjetima.

Pregled i kontrola uključuje laboratorijske pretrage na rezidue te ostale onečišćivače biološkog i kemijskog podrijetla, škodljive za ljudsko zdravlje, te kakvoću i tehničke normative i druge propise ukoliko je to posebnim zakonom propisano.

Za rasijecanje i obradu mesa, hlađenje i skladištenje mesa, dok se ne završe potrebne pretrage i kontrole, lovačka društva bi bila dužna osigurati financijska sredstva koja će vlasnik objekta potraživati za navedenu uslugu. Zbog nedostatka financijskih sredstava lovačka društva koja su lovozakupnici zajedničkih lovišta na području Osječko-baranjske županije ne mogu postupati sukladno zakonskim odredbama. Da bi lovačka društva mogla postupati prema navedenom morala bi imati svoje prostorije za hlađenje, rasijecanje i skladištenje mesa, u kojima bi se meso nalazilo dok se ne naprave kontrole. Za to bi bilo potrebno investirati u objekte, međutim za te investicije društva nemaju potrebna financijska sredstva.

Osječko-baranjska županija u projektu Opremanja hladnjača za prihvat mesa subvencionira 50.000,00 kn po zahtjevu.

Tablica 3. Pregled dodijeljenih subvencija od 2005. - 2013. godine

Godina	Lovačko društvo	Iznos (kn)
2005.	"Jelen" Jagodnjak	50.000,00
Ukupno		50.000,00
2006.	"Kuna" Đurđenovac	50.000,00
	"Kobac" Vladislavci	50.000,00
	"Fazan" Laslovo	50.000,00
Ukupno		150.000,00
2007.	"Sokol" Tenja	50.000,00
Ukupno	Lovačko društvo	50.000,00
2008.	L.O. "Troga" Gajić	50.000,00
	"Gavran" d.o.o. Čepin	50.000,00
Ukupno		100.000,00
2009.	"Gavran" d.o.o. Čepin	50.000,00
Ukupno		50.000,00
2011.	"Jastreb" Popovac	50.000,00
Ukupno		50.000,00
SVEUKUPNO		450.000,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

Kako je vidljivo u tablici nema dodijeljenih sredstava za opremanje hladnjača u 2012. i 2013. godini. Sredstva nisu dodijeljivana iz razloga što nije bilo podnesenih zahtjeva.

b) Kupovina zemljišta za osnivanje remiza za divljač

Svake godine divljač koja se nalazi unutar zajedničkih lovišta počini velike štete na poljoprivrednim usjevima, kao i na voćnjacima. Kako je naša Županija najvećim dijelom pokrivena poljoprivrednim obradivim površinama tako su i lovišta prekrivena obradivim poljoprivrednim površinama. Budući da se poljoprivredne površine obrađuju, time je divljači sužen životni prostor u kojem bi imala sve potrebno za zadržavanje u lovištima. Osim navedenog veliki se problemi javljaju krčenjem drvenaste vegetacije, kako u poljima tako i u kanalima čime divljač gubi svoje prirodne zaklone. Radi navedenog lovačka društva bi trebala kupovati zemljišta koja se ne bi obrađivala, već bi se ostavljala kao prirodna staništa.

Osječko-baranjska županija u projektu kupovine zemljišta za osnivanje remiza za divljač subvencionira 50% od ukupnog iznosa, maksimalno 10.000,00 kuna po zahtjevu.

Tablica 4. Pregled dodijeljenih subvencija od 2005. - 2013. godine

Godina	Lovačko društvo	Iznos (kn)
2005.	"Sokol" Koška	10.000,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	10.000,00
	"Fazan" Laslovo	10.000,00
	"Tomin hrast" Osijek	10.000,00
Ukupno		40.000,00
2006.	"Jastreb" Popovac	6.568,40
	"Sokol" Tenja	10.000,00
	"Fazan" Laslovo	10.000,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	6.000,00
	"Prepelica" Osijek	7.247,00
Ukupno		39.815,40
2007.	"Fazan" Bizovac	8.000,00
	"Jastreb" Piškorevci	10.000,00
	"Fazan" Potnjani	10.000,00
	"Srndać" Selci Đakovački	10.000,00
	"Fazan" Laslovo	10.000,00
	"Srndać" Kešinci	8.125,00
Ukupno		56.125,00
2008.	"Fazan" Bizovac	20.000,00
	"Šljuka" Valpovo	3.668,65
	"Fazan" Potnjani	10.000,00
	"Srndać" Selci Đakovački	13.000,00
	"Fazan" Laslovo	10.000,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	10.000,00
	"Orao" Silaš	4.000,00
	"Zec" Branjina	10.000,00
Ukupno		80.668,65
2009.	"Fazan" Potnjani	4.000,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	10.000,00
	"Zec" Branjina	10.000,00
	"Kuna" Levanjska Varoš	4.125,00
Ukupno		28.125,00

2010.	"Jarebica" Antunovac	6.250,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	14.000,00
	"Jelen" Jagodnjak	5.250,00
	"Tomin hrast" Osijek	10.000,00
	"Orao" Vrbica	7.100,00
	"Sokol" Topolje	7.500,00
	"Zec" Semeljci	15.200,00
	"Fazan" Lug	10.000,00
	"Srndać" Kneževi Vinogradi	10.000,00
Ukupno		85.300,00
2011.	"Vepar" Beličće	15.200,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	10.000,00
	"Srndać" Kneževi Vinogradi	10.000,00
	"Fazan" Bizovac	7.500,00
	"Srndać" Kešinci	10.000,00
	"Fazan" Laslovo	10.000,00
Ukupno		62.500,00
2012.	"Jelen" Sarvaš	9.000,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	14.400,00
	"Zec" Branjina	10.000,00
	"Sokol" Tenja	10.000,00
	"Jarebica" Antunovac	10.000,00
	"Orao" Silaš	8.500,00
Ukupno		61.900,00
2013.	"Fazan" Darda	10.000,00
	"Orao" Vrbica	6.000,00
	"Garav-dol" Tomašanci-Ivanovci	4.000,00
Ukupno		20.000,00
SVEUKUPNO		474.434,05

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

c) Razvoj i unaprjeđenje lovnog turizma

U cilju razvoja lovnog turizma na području Županije potrebno je obnoviti i izgraditi smještajne kapacitete lovačkih domova i lovačkih kuća. Provedbom ovog projekta, ponuda davatelja usluga u lovstvu podigla se na višu razinu i na taj način su se ispunili uvjeti za davanje cjelokupne usluge zainteresiranim lovcima, te je sama predstava lovnog turizma najbolja na samom terenu lovišta.

Lovački smještajni kapaciteti su tijekom ratnih djelovanja u Domovinskom ratu, devastirani, uništeni i dobrom mjerom srušeni, te su lovozakupnici preuzimanjem lovišta nakon mirne reintegracije zatekli ruševine. Objekte su lovačka društva, sukladno svojim mogućnostima, pokušala koliko koliko dovesti u nekakvo stanje za njihove osnovne potrebe u vidu mjesta za okupljanje pred lov ili mjesta gdje mogu organizirati druženje. Za drugo ovi objekti ne zadovoljavaju kriterije jer članarine iz kojih se lovačka društva financiraju nisu dostatne za ovakve kapitalne investicije, te im je potrebna financijska pomoć za realizaciju projekata koji su potrebni za opstojnost lovstva.

Ista je situacija i sa zakupnicima i koncesionarima državnih lovišta koji bi trebali izgraditi svoje smještajne kapacitete za prijem gostiju te na taj način zaokružili svoju ponudu u lovištu, kako korisnici usluga ne bi trebali smještaj tražiti izvan lovišta.

Subvencija u projektu Unaprjeđenja lovnog turizma iznosi 50% od ukupne vrijednosti izvršenog ulaganja, maksimalno 30.000,00 kuna.

Tablica 5. Pregled dodijeljenih subvencija od 2009. - 2013. godine

Godina	Lovačko društvo	Iznos (kn)
2009.	"Gavran d.o.o." Čepin	30.000,00
	ELU "Bijela roda" Osijek	30.000,00
Ukupno		60.000,00
2010.	"Balkan lov d.o.o." Osijek	30.000,00
	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	30.000,00
Ukupno		60.000,00
2011.	"Vepar" Vardarac	30.000,00
	"Srnjak" Erdut	30.000,00
	"Sokol" Grabovac	25.000,00
	"Gavran d.o.o." Čepin	30.000,00
Ukupno		115.000,00
2012	"Garav dol" Tomašanci-Ivanovci	26.249,00
	"Srnjak" Erdut	30.000,00
	"Sokol" Grabovac	26.513,30
	"Gavran d.o.o." Čepin	30.000,00
	"Fazan" Laslovo	30.000,00
	"Zec" Branjina	30.000,00
	"Fazan" Darda	30.000,00
	"Jastreb" Ostrošinci	25.798,00
Ukupno		228.530,50
2013.	"Fazan" Laslovo	30.000,00
	"Jastreb" Ostrošinci	30.000,00
	"Fazan" Darda	30.000,00
	"Hrvatske šume UŠP Osijek"	112.101,80
Ukupno		202.101,80
SVEUKUPNO		665.632,30

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

d) Legalizacija lovačkih kuća

Bogatstvo naših lovišta potrebno je predstaviti domaćim i stranim lovcima, a najbolji način za to je kroz jedan od oblika selektivnog turizma, odnosno lovni turizam. Da bi se lovni turizam na području Županije razvijao potrebno je legalizirati nezakonito izgrađene lovačke kuće, koje su lovačka društva izgrađivala unazad nekoliko desetaka godina. Ovaj je projekt unešen u dopunu Programa unaprjeđenja lovstva, te je prvi puta za ovaj projekt objavljen Javni poziv za dodjelu subvencija u 2013. godini.

Izvori financiranja lovačkih društava su članarine lovaca, koje nisu dostatne za provedbu postupka legalizacije izgrađenih objekata s toga im je potrebna financijska pomoć, koju mogu ostvariti kroz realizaciju ovoga Projekta.

Osim lovačkih društava koje su zakupnici prava lova u zajedničkim lovištima na području Županije zakupnici i koncesionari državnih lovišta trebali bi urediti i izgraditi svoje smještajne kapacitete za prijem gostiju, te bi na taj način zaokružili svoju ponudu u lovištu, kako korisnici usluga ne bi smještaj morali tražiti izvan lovišta, te tako gubili vrijeme na putovanja do mjesta gdje bi lovili.

Kako bi osigurali potrebne kapacitete za smještaj gostiju, Županija već subvencionira izgradnju i uređenje lovačkih kuća, te uz ovaj projekt: Legalizacije lovačkih kuća osigurava sve potrebne uvjete za razvoj lovstva, kao jednog od oblika turističke ponude Županije.

Subvencija iznosi 50% od ukupne vrijednosti izvršenog ulaganja, a maksimalno 10.000,00 kuna.

Potrebno je istaknuti kako do sada nije bilo podnesenih zahtjeva za ovu subvenciju iz razloga što je dosta pokrenutih postupaka za legalizaciju objekata u postupku i nisu još riješeni. Nakon rješavanja postupka legalizacije lovačka će društva podnositi zahtjeve.

Objava Javnih poziva

U Glasu Slavonije od 11. travnja 2013. godine objavljeni su Javni pozivi za prikupljanje zahtjeva za dodjelu subvencija za projekte koji imaju za cilj unaprjeđenje lovstva na području Županije i to za kupovinu zemljišta za osnivanje remiza za divljač, opremanje hladnjača za prihvatanje mesa divljači, unaprjeđenje lovnog turizma i legalizacija lovačkih kuća.

Osim navedenih projekata, koji su predviđeni Odlukom, Osječko-baranjska županija sudjelovala je do sada u:

- liječenju jelena običnog koji je zaražen velikim američkim metiljom,
- postavljanju znakova divljač na cesti.

Istraživanje Velikog metilja na populaciji jelena običnog u Osječko-baranjskoj županiji

Fascioloidoza je invazijska bolest uzrokovana Velikim (američkim) jetrenim metiljem *Fascioloides magna*. Izvorno je bolest jelenske divljači na sjeverno američkom kontinentu, gdje su najčešći domaćini bjelorepi jelen, crnorepi jelen, obični jelen i sob. Ipak, bolest je prvi puta dijagnosticirana u Europi, u Italiji 1875. godine, gdje su desetak godina prije uvezeni američki vapiti jelena. Iako su izvorni i prirodni domaćini uglavnom jelena na američkom kontinentu.

Prema dosadašnjim istraživanjima fascioloidoza je široko rasprostranjena u Sjevernoj Americi, dok je na europskom kontinentu prijavljena u Italiji, Njemačkoj, Poljskoj, Austriji, Češkoj, Slovačkoj i Mađarskoj, gdje se pojavila i proširila kao posljedica nekontroliranog i vremenski nepoznatog uvoza alohtonih vrsta jelena. Invazija ovim parazitom potencijalna je opasnost i za domaću stoku, koja predstavlja konačnog domaćina za ovog nametnika.

Slijedeći migracijske putove divljači, posebice jelena običnog, za očekivati je bilo da će se rasprostranjenost ove parazitoze, prije ili kasnije, proširiti na područje Republike Hrvatske. U siječnju 2000. godine odstrijen je prvi jelen slabije konstitucije na području šumarije Tikveš u Baranji, kojem su pri patološko-anatomskoj pretrazi jetre izolirani i prvi puta u Hrvatskoj identificirani metilji *Fascioloides magna*.

Osječko-baranjska županija je prepoznala opasnost ovoga nametnika te je 2004. godine sufinancirala projekt Epizootiološka istraživanja metiljavosti - fascioloidoza jelena običnog u Osječko-baranjskoj županiji (projekt je radio Poljoprivredni fakultet u Osijeku).

Bolest je u Hrvatskoj prisutna već niz godina i još se nije pristupilo njenom sustavnom suzbijanju, a u međuvremenu se proširila iz Baranje i na Slavoniju (Našice, Đakovo), kao i na Vukovarsko-Srijemsku, Brodsko-posavsku i Virovitičko-podravsku županiju. Ovom bolešću ozbiljno je narušen zdravstveni i uzgojni status jelenske divljači, koja osim što našim krajevima daje mondeni

izgled, predstavlja i važan gospodarski resurs, pa ga je neophodno sačuvati. To je nemoguće bez sustavnog nadzora i liječenja, što implicira i značajnim financijskim sredstvima, koja nadilaze mogućnosti Proračuna, s toga je sredstva potrebno tražiti na državnoj razini ili iz fondova Europske unije.

Kako je već ranije navedeno Osječko-baranjska županija se uključila u liječenje ove bolesti na način da je svake godine "Hrvatskim šumama " d.o.o. Upravi šuma Podružnici Osijek dodjeljivala sredstva za liječenje jelena običnog od navedene bolesti.

Tablica 6. Pregled dodijeljenih subvencija od 2004. - 2011. godine

Godina	Iznos (kn)
2004.	100.000,00
2005.	100.000,00
2006.	100.000,00
2007.	100.000,00
2008.	100.000,00
2009.	100.000,00
2010.	100.000,00
2011.	100.000,00
SVEUKUPNO	800.000,00

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije

Postavljanje znakova divljač na cesti

Svake godine u prometu strada znatan broj divljači. Postavljanjem znakova na kritičnim prijelazima divljači preko prometnica upozorit će se vozače motornih vozila da na tom mjestu moraju prilagoditi brzinu kretanja vozila zbog opasnosti prelaska divljači. Postavljanjem ovih znakova smanjit će se broj stradale divljači na prometnicama, a samim time će biti i manje šteta na motornim vozilima.

Izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu je izmijenjen članak 86. stavak 3. koji propisuje da: "Odgovornost za štetu na vozilima snosi vozač ukoliko nije prilagodio brzinu kretanja uvjetima na cesti, tako da može pravovremeno postupiti po prometnom pravilu ili znaku, a u protivnom pravna osoba koja gospodari prometnicom na kojoj je nastala šteta. Iznimno od ove odredbe štetu snosi ovlaštenik prava lova, ako je šteta uvjetovana vršenjem lova".

Lovačka društva su pravnim osobama koja gospodare prometnicama dostavljala podatke o učestalim mjestima prijelaza divljači preko ceste gdje se događaju naleti vozila na divljač, te su iste pravne osobe znakove na ta mjesta postavljale ili su premještale postojeće znakove s mjesta gdje naleti nisu česti, kako bi na taj način upozorili vozače motornih vozila na opasnosti prijelaza divljači preko prometnica.

Ocjena trofeja odstrijeljene divljači

Povjerenstvo za ocjenjivanje trofeja divljači stečenih u zajedničkim lovištima obavilo je ocjenjivanje trofeja divljači za lovnu 2013./14. godinu gdje su ukupno su ocijenili 700 trofeja razne divljači od čega je bilo 38 zlatnih trofeja, 42 srebrna i 86 brončana što ukupno iznosi 166 ocijenjenih trofeja u medalji.

Tablica 7. Tabela pregled ocijenjene divljači po Lovnim uredima

Red br.	Lovni ured	jelen 	srnjak 	vepar 	ostalo	Ukupno
1.	Baranja	52	132	36	18	238
2.	D. Miholjac	8	47	12	2	69
3.	Đakovo	2	98	11	5	116
4.	Osijek	1	101	13	11	126

5.	Valpovo	3	69	3	1	6
6.	Našice	4	36	9	-	49
7.	3 državna lovišta	2	18	6	-	26
	Ukupno	72	501	90	37	700

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

U tablicama je dat prikaz najboljih trofeja srneće divljači, divljih svinja i jelenske divljači odstrijeljenih u lovnoj godini 2013./14.

Tablica 8. Srneća divljač - rogovi

Red. broj	Ime i Prezime lovca	Lovište	Točaka	Medalja
1.	Marjan Kramarić	XIV/ 149 -"Habjanovci"	155,03	Z
2.	Stevan Ćuruvija	XIV/ 129 -"T. hrast"	136,05	Z
3.	Mario Puhanić	XIV/ 178 -"Vukojevci"	130,38	Z
4.	Miro Franjić	XIV/ 101 -"L. Varoš"	127,05	S
5.	Josip Zušćak	XIV/ 21 -"Budigošće"	125,78	S
6.	Zdravko Gavljak	XIV/ 111 -"Punitovci"	124,98	S
7.	Đuro Glavaš	XIV/ 148 -"Bizovac"	124,30	S
8.	Mario Škegro	XIV/ 129 -"Ernestinovo"	123,83	S
9.	Perica Salitrežić	XIV/ 180 -"Budimci"	122,93	S
10.	Paolo Olivieri	XIV/ 155 -"Darda"	121,80	S
11.	Silard Lazar	XIV/ 185 -"Vardarac"	121,65	S
12.	Mihael Begović	XIV/ 123 -"Č. Martinci"	120,15	S
13.	Danijel Berečić	XIV/ 149 -"Habjanovci"	119,90	S
14.	Zdravko Jarić	XIV/ 166 -"Branjina"	119,18	S
15.	Krešimir Bačić	XIV/ 152 -"B.P. Selo"	119,00	S
16.	Marko Doko	XIV/ 155 - "Darda"	117,25	S
17.	Vlatko Vuković	XIV/ 142 -"Magadenovac"	116,85	S
18.	Milan Knežević	XIV/ 153 -"Bolman"	116,18	S
19.	Ivan Marušić	XIV/ 113 -"Viškovci"	115,70	S
20.	Zdravko Tolušić	XIV/ 163 -"Luč"	115,25	S
21.	Ivica Ribarić	XIV/ 109 -"Drenje"	113,90	B
22.	Zdravko Tolušić	XIV/ 155 -"Darda"	113,45	B
23.	Milan Zuber	XIV/ 154 -"Jagodnjak"	113,33	B
24.	Miljenko Galić	XIV/ 1387 -"Koška"	112,23	B
25.	Želimir Jurak	XIV/ 166 -"Branjina"	112,13	B
26.	Zlatko Zetović	XIV/ 140 -"D. Miholjac"	112,03	B
27.	Duško Penić	XIV/ 114 -"Semeljci"	111,88	B
28.	Antonio Kovačević	XIV/ 143 -"P. Moslavina"	111,50	B
29.	David Đekemati	XIV/ 130 -"Laslovo"	111,43	B
30.	Krešo Dundović	XIV/ 166 -"Branjina"	111,05	B
31.	Franjo Nemet	XIV/ 106 -"S. Đakovački"	110,65	B
32.	Mladen Mikić	XIV/ 4 -"Karaš"	109,93	B
33.	Ivan Sporiš	XIV/ 128 -"Antunovac"	109,75	B
34.	Damir Suchy	XIV/ 110 -"Bračevci"	109,13	B
35.	Miljenko Perković	XIV/ 116 -"Vrbica"	108,53	B
36.	Kristijan Jambrešić	XIV/ 139 -"P. Moslavina"	108,03	B
37.	Miroslav Drenjančević	XIV/ 112 -"Tom.-Ivanovci"	108,00	B
38.	Željko Mađarević	XIV/ 101 -"L. Varoš"	107,98	B
39.	Darko Drenjančević	XIV/ 114 -"Semeljci"	107,88	B
40.	Adam Sović	XIV/ 164 -"Branjin Vrh"	107,68	B
41.	Šandor Hegediš	XIV/ 185 -"Vardarac"	107,63	B

42.	Jure Vukić	XIV/ 129 -"Tomin hrast"	107,48	B
43.	Mario Gudelj	XIV/ 148 -"Bizovac"	107,30	B
44.	Ivan Stipić	XIV/ 101 -"L. Varoš"	107,08	B
45.	Ivica Kupina	XIV/ 161 -"Čeminac"	106,95	B
46.	Stevan Novak	XIV/ 164 -"Branjin Vrh"	106,93	B
47.	Josip Toth	XIV/ 130 -"Laslovo"	106,63	B
48.	Danijel Stojaković	XIV/ 141 -"Golinci"	106,20	B
49.	Stjepan Hnatek	XIV/ 124 -"Beketinci"	106,15	B
50.	Stjepan Dolić	XIV/ 164 -"Branjin Vrh"	106,13	B
51.	Dragomir Anić	XIV/ 122 -"Josipovac"	105,80	B
52.	Damir Birtić	XIV/ 107 -"Gorjani"	105,53	B
53.	Ladislav Kočiš	XIV/ 130 -"Laslovo"	105,53	B
54.	Željko Čutek	XIV/ 164 -"Branjin Vrh"	105,38	B
55.	Petar Dobi	XIV/ 4 -"Karaš"	105,33	B
56.	Zdenko Vujnović	XIV/ 115 -"Kešinci"	105,20	B
57.	Siniša Skeledžija	XIV/ 164 -"Branjin Vrh"	105,18	B
58.	Ivan Plančak	XIV/ 118 -"Piškorevci"	105,15	B

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Tablica 9. Svinja divlja - kljove

Red. broj	Ime i Prezime lovca	Lovište	Točaka	Medalja
1.	Silard Lazar	XIV/185 -"Vardarac"	135,30	Z
2.	Josip Lelas	XIV/21 -"Budigošće"	127,05	Z
3.	Zoran Perak	XIV/156 -"Bilje"	124,45	Z
4.	Marko Flatscher	XIV/132 -"Osijek"	124,20	Z
5.	Jurica Petreković	XIV/142 -"Magadenovac"	123,35	Z
6.	Hrvoje Brkanić	XIV/142 -"Magadenovac"	122,75	Z
7.	Josip Vidaković	XIV/149 -"Habjanovci"	121,75	Z
8.	Josip Zušćak	XIV/138 -"Koška"	121,65	Z
9.	Stjepan Kolesarić	XIV/142 -"Magadenovac"	120,10	Z
10.	Ivan Stipić	XIV/104 -"S. Đakovački"	117,95	S
11.	Predrag Peter	XIV/161 -"Čeminac"	117,75	S
12.	Ivan Kovačić	XIV/4 -"Karaš"	117,20	S
13.	Boris Boca	XIV/21 -"Budigošće"	116,80	S
14.	Đuro Fehir	XIV/109 -"Drenje"	115,95	S
15.	Šandor Hegediš	XIV/185 -"Vardarac"	115,25	S
16.	Ivica Novoselac	XIV/141 -"Golinci"	115,25	S
17.	Goran Sulić	XIV/154 -"Jagodnjak"	114,00	B
18.	Ivan Matijačić	XIV/167 -"Duboševica"	113,70	B
19.	Zoltan Tot	XIV/155 -"Darda"	113,50	B
20.	Vlatko Vuković	XIV/142 -"Magadenovac"	113,10	B
21.	Josip Zalović	XIV/181 -"Našice"	112,85	B
22.	Darko Zetović	XIV/140 -"D. Miholjac"	112,55	B
23.	Silard Lazar	XIV/185 -"Vardarac"	112,30	B
24.	Ivica Ilenić	XIV/170 -"Grabovac"	111,75	B
25.	Zdravko Kovač	XIV/183 -"Granice"	111,55	B
26.	Ivan Bilonić	XIV/130 -"Laslovo"	111,30	B
27.	Goran Penić	XIV/155 -"Darda"	111,20	B
28.	Zoran Cerovečki	XIV/139 -"P. Moslavina"	111,20	B
29.	Vanja Banić	XIV/165 -"Popovac"	111,15	B
30.	Damir Fuštin	XIV/156 -"Bilje"	110,80	B

31.	Andelko Kovač	XIV/183 -"Granice"	110,65	B
32.	Dubravko Topalov	XIV/169 -"Topolje"	110,60	B
33.	Miro Franjić	XIV/101 -"L. Varoš"	110,55	B
34.	Domin Stanušić	XIV/132 -"Osijek"	110,45	B
35.	Miroslav Bikić	XIV/103 -"Trnava"	110,05	B
36.	Danijel Novački	XIV/184 -"Kopačevo"	110,00	B
37.	Dmir Fuček	XIV/140 -"D. Miholjac"	110,00	B

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Tablica 10. Jelenska divljač - rogovi

Red. broj	Ime i Prezime lovca	Lovište	Točaka	Medalja
1.	Pavo Strišković	XIV/166 -"Branjina"	223,10	Z
2.	Danijel Novački	XIV/184 -"Kopačevo"	219,47	Z
3.	Marijan Jukić	XIV/132 -"Osijek"	216,28	Z
4.	Vlado Horvatić	XIV/166 -"Branjina"	215,31	Z
5.	Matija Đurin	XIV/168 -"Batina"	214,45	Z
6.	Marko Dumančić	XIV/167 -"Duboševica"	214,00	Z
7.	Marko Radonić	XIV/154 -"Jagodnjak"	213,17	Z
8.	Zdravko Tolušić	XIV/155 -"Darda"	205,83	S
9.	Ante Milardović	XIV/165 -"Popovac"	205,65	S
10.	Goran Jung	XIV/167 -"Duboševica"	204,60	S
11.	Stjepan Punčec	XIV/166 -"Branjina"	204,54	S
12.	Damir Ober	XIV/164 -"Branjin Vrh"	200,80	S
13.	Stjepan Citar	XIV/169 -"Topolje"	199,60	S
14.	Miroslav Matić	XIV/169 -"Topolje"	199,16	S
15.	Silard Lazar	XIV/185 -"Vardarac"	199,05	S
16.	Josip Peček	XIV/156 -"Bilje"	197,41	S
17.	Vlado Runko	XIV/164 -"Branjin Vrh"	194,21	S
18.	Juraj Schwarz	XIV/155 -"Darda"	193,30	S
19.	Damir Fuštin	XIV/156 -"Bilje"	186,47	B
20.	Mario Vuksanić	XIV/150 -"Šag-Nard"	184,84	B
21.	Ferenc Ori	XIV/156 -"Bilje"	182,78	B
22.	Ante Čulina	XIV/139 -"P. Moslavina"	182,64	B
23.	Filip Damjanović	XIV/162 -"B. Manastir"	182,16	B
24.	Branko Barić	XIV/143 -"P. Podgajci"	181,94	B
25.	Nedjeljko Bognar	XIV/151 -"Petrijevcu"	181,91	B
26.	Mario Bašić	XIV/155 -"Bilje"	180,10	B
27.	Dario Keller	XIV/144 -"Belišće"	179,01	B
28.	Anto Katavić	XIV/169 -"Topolje"	178,84	B
29.	Dalibor Grmoja	XIV/140 -"D. Miholjac"	178,32	B
30.	Vladimir Dvornić	XIV/167 -"Duboševica"	178,11	B
31.	Darko Zetović	XIV/140 -"D. Miholjac"	175,83	B
32.	Kristijan Maričić	XIV/4 -"Karaš"	175,11	B
33.	Branko Radanović	XIV/167 -"Duboševica"	175,00	B
34.	Goran Ranogajec	XIV/158 -"K. Vinogradi"	174,75	B
35.	Valter Polanc	XIV/155 -"Bilje"	174,22	B
36.	Josip Ljubas	XIV/169 -"Topolje"	174,17	B
37.	Mirko Kuzminski	XIV/21 -"Budigošće"	173,86	B
38.	Petar Beber	XIV/155 -"Popovac"	173,48	B
39.	Boris Šoštarko	XIV/154 -"Jagodnjak"	172,51	B

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Tablica 11. Čagalj-lubanja

Red. broj	Ime i Prezime lovca	Lovište	Točaka	Medalja
1.	Krešimir Bačić	XIV/152 - "B.P. Selo"	28,77	Z
2.	Josip Opančar	XIV/143 - "P. Podgajci"	27,00	Z
3.	Josip Matošević	XIV/124 - "Beketinci"	26,99	Z
4.	Josip Pavić	XIV/124 - "Beketinci"	26,99	Z
5.	Ivan Bilonić	XIV/125 - "Vuka"	26,88	Z
6.	Anto Vukoja	XIV/155 - "Darda"	26,83	Z
7.	Stipo Matijević	XIV/169 - "Topolje"	26,83	Z
8.	Danijel Novački	XIV/184 - "Kopačevo"	26,71	Z
9.	Stipo Matijević	XIV/169 - "Topolje"	26,59	Z
10.	Radomir Putnik	XIV/165 - "Popovac"	26,49	Z
11.	Damir Fuštin	XIV/156 - "Bilje"	26,33	Z
12.	Dražen Đurakić	XIV/144 - "Belišće"	26,29	Z
13.	Radomir Putnik	XIV/165 - "Popovac"	26,21	Z
14.	Saša Kovač	XIV/154 - "Jagodnjak"	26,17	Z
15.	Ivan Šelej	XIV/139 - "P. Moslavina"	26,11	Z
16.	Franjo Bagarić	XIV/125 - "Vuka"	26,06	Z
17.	Goran Perić	XIV/105 - "Đakovo"	25,90	S
18.	Damir Fuštin	XIV/156 - "Bilje"	25,87	S
19.	Silard Lazar	XIV/185 - "Vardarac"	25,57	S
20.	Stanislav Matošević	XIV/124 - "Beketinci"	25,47	B
21.	Damir Suchy	XIV/110 - "Bračevci"	25,35	B
22.	Vojin Simić	XIV/153 - "Bolman"	25,19	B

Izvor: Lovачki savez Osječko-baranjske županije

Tablica 12. Jazavac(lubanja)

Red. broj	Ime i Prezime lovca	Lovište	CIC točaka	Medalja
1.	Domin Stanušić	XIV/132 - "Osijek"	23,57	Z
2.	Dražen Cvetko	XIV/155 - "Darda"	22,63	Z

Izvor: Lovачki savez Osječko-baranjske županije

Tablica 13. lisica (lubanja)

Red. broj	Ime i Prezime lovca	Lovište	CIC točaka	Medalja
1.	Mato Ferić	XIV/118 - "Piškorevci"	25,02	Z
2.	Mario Lulić	XIV/112 - "Tom. - Ivanovci"	25,00	Z
3.	Vladimir Mak	XIV/122 - "Čepin"	24,81	S
4.	Damir Suchy	XIV/110 - "Bračevci"	24,62	S
5.	Marin Krnić	XIV/125 - "Vuka"	24,35	B
6.	Stanko Repac	XIV/164 - "B. Vrh"	24,24	B
7.	Antun Pilekić	XIV/125 - "Vuka"	24,20	B
8.	Stanko Repac	XIV/164 - "B. Vrh"	24,03	B

Izvor: Lovачki savez Osječko-baranjske županije

Tablica 14. Pregled trofeja po vrstama divljači ocijenjenih u lovnoj 2013/14. godini

Red. broj	Vrsta Divljači	Lovište	Lovac	CIC točaka	Medalja
1.		XIV/166 - "Branjina"	Pavo Strišković	223,10	Z
2.		XIV/149 - "Habjanovci"	Marjan Kramarić	155,03	Z
3.		XIV/185 - "Vardarac"	Silard Lazar	135,30	Z
4.		XIV/132 - "Osijek"	Domin Stanušić	23,57	Z
5.		XIV/118- "Piškorevci"	Mato Ferić	25,02	Z
6.		XIV/152 - "B.P. Selo"	Krešimir Bačić	28,77	Z

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Tablica 15. Pregled trofejne divljači u medaljama u lovnoj 2013./14. godini

Red. br	Vrsta Divljači	Zlatna medalja	Srebrna medalja	Brončana medalja	Ukupno Medalja
1.		7	11	21	39
2.		3	17	38	58
3.		9	8	20	37
4.		-	-	-	-
5.		1	1	-	2
6.		2	2	4	8
7.		16	3	3	22
Ukupno		38	42	86	166

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Tablica 16. Pregled trofeja jelenske divljači od 2005. - 2013. godine

Lov. godina	Br. Ocj. trofeja	Medalje			Prosjek CIC točaka
		Z	S	B	
2005/06	4	0	3	1	
2006/07	3	2	-	1	203,97
2007/08	31	3	2	4	151,54
2008/09	35	2	5	9	159,26
2009/10	46	5	12	6	169,10
2010/11	58	5	15	15	168,08
2011/12	71	9	17	23	171,51
2012/13	84	6	22	18	159,16
2013/14	72	7	11	21	159,94

Medalje CIC točke: B 170,00 - 189,99, S 190,00 - 209,00, Z 210,00 - i više.

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Tablica 17. Pregled trofeja srneće divljači od 2005. - 2013. godine

Lov. Godina	Br. Ocj, trofeja	Medalje			Prosjek CIC točaka
		Z	S	B	
2005/06	31	2	2		
2006/07	40	2	12	24	
2007/08	354	1	6	21	72,09
2008/09	422	2	13	37	80,09
2009/10	450	-	24	35	81,33
2010/11	478	2	7	31	79,45
2011/12	519	2	16	27	79,84
2012/13	503	2	16	36	82,63
2013/14	501	3	17	55	82,75

Medalje u CIC točkama: B 105,00 - 115,99, S 115,00 - 129,99, Z 130,00 i više.

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Tablica 18. Pregled trofeja svinje divlje od 2005. - 2013. godine

Lov. Godina	Br. Ocj, trofeja	Medalje			Prosjek CIC točaka
		Z	S	B	
2005/06	6				
2006/07	1	1			113,45
2007/08	54	1	1	10	101,71
2008/09	63	1	5	3	103,22
2009/10	90	3	3	11	100,57
2010/11	90	8	14	22	100,84
2011/12	86	1	3	16	102,55
2012/13	103	8	10	20	105,06
2013/14	90	9	7	21	106,80

Medalje CIC točkama: B 110,00 - 114,99, S 115,00 - 119,99, Z 120,00 - i više.

Izvor: Lovački savez Osječko-baranjske županije

Ostala događanja u lovstvu

Suradnja i sajmovi

Lovački savez Osječko-baranjske županije u cilju povećanja brojnog stanja pojedine vrste divljači, zeca običnog i fazana, osmislio je projekt "Unošenje i čuvanje divljači u zajedničkim lovištima", te predložio Županiji njegovu zajedničku provedbu. Provedba navedenog projekta doprinijela bi razvoju i unaprjeđenju stanja u lovištima na području Osječko-baranjske županije.

Projekt je vezan uz unos kavezno uzgojenih zečeva divljih starosti 7-8 mjeseci, kao i fazanske divljači (prvo unos u prihvatilište-kombinirani uzgoj) iz umjetnog uzgoja. Projekt će se provoditi u zajedničkim lovištima na području Osječko-baranjske županije. Divljač će se unositi na način da se zec divlji unosi u zajednička lovišta na području jednog lovnog ureda, a fazan na području drugog lovnog ureda. Na ovaj način bi se izbjegao unos obje vrste na istom, odnosno bliskom području.

U ožujku 2012. godine prišlo se i izradi Elaborata pod imenom "Unošenje i čuvanje divljači u zajedničkim lovištima na području Osječko-baranjske županije", a u cilju razvoja i unaprjeđenja brojnog stanja sitne divljači. Stručnu studiju izradili su djelatnici Katedre za lovstvo Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku. Za prvu godinu Projekta osigurano je pola milijuna kuna od kojih polovicu je dala Županija, 25% članica koja unosi divljač u lovište, a ostatak je dobiveno iz drugih izvora. Ukupna investicija u pet godina iznosila bi oko 2.500.000,00 kuna.

Ukupna vrijednost projekta u 2012. godini je 500.000,00 kuna, Županija ga je sufinancirala s 50% od ukupne vrijednosti projekta, odnosno do 250.000,00 kuna, dok je preostali iznos osigurao Lovački savez Osječko-baranjske županije.

Kako je projekt planiran za razdoblje od pet godina, u prvoj godini provođenja Projekta planirani broj kontrolirano uzgojenih kljunova fazanske divljači je 4360 isporučen za 22 članice za 3 Lovna ureda (Baranja 12 lovačkih društava, Osijek 6, Valpovo 4) u cjelosti. Članovi Izvršnog odbora izrazili su zadovoljstvo izgledom i kondicijom isporučene fazanske divljači iz Fazanerije Darda, kao i kavezno uzgojenih zečeva po poduzeću "Makler" d.o.o.

Što se tiče isporuke kavezno-uzgojenih zečeva njih je isporučeno ukupno 420 repića u prvoj godini Projekta i to za 17 lovačkih društava iz 3 Lovna ureda. Ukupna vrijednost isporuke divljači za prvu godinu Projekta je 485.200,00 kn.

Navedeni projekt se nastavio provoditi i u 2013. godini. Ukupna vrijednost projekta u 2013. godini je 400.000,00 kuna, Županija ga je sufinancirala s 50% od ukupne vrijednosti projekta, odnosno do 200.000,00 kuna, dok je preostali iznos osigurao Lovački savez Osječko-baranjske županije.

U lovišta je tijekom 2013. godine prema Lovnim uredima ispušteno divljači kako slijedi:

- LU Baranja 100 fazana i 162 zeca,
- LU Donji Miholjac 250 fazana,
- LU Đakovo 1050 fazana i 25 zečeva,
- LU Osijek 220 fazana i 143 zeca,
- LU Valpovo 70 fazana i 10 zečeva,
- LU Našice 1110 fazana i 10 zečeva.

Sukladno potpisanoj suradnji s Lovačkim savezom Županije Baranja iz 2002. g. i u prošlom razdoblju obavljeno je nekoliko sadržaja s prijateljima lovcima iz Baranje (Mađarska). Izaslanstvo Lovačkog saveza Osječko-baranjske županije sudjelovalo je na Manifestaciji "Dani lova županije Baranja", koja je održana u mjestu Bukkosed 20. svibnja 2013. godine, te na Danima Hrvata u mjestu Szemely gdje je dogovoren daljni oblik suradnje.

Putem Lovnog ureda Valpovo, Lovački savez Osječko-baranjske županije je sudjelovao na:

- 45. Manifestaciji "Ljetu Valpovačkom" s izložbom trofeja divljači,
- Danima općine Laslovo,
- 47. Đakovačkim vezovima,
- 26. po redu "Bonaviti" u mjestu Trnava,
- te u Našicama na Festivalu "Dani slavonske šume" u rujnu 2013. godine.

Podrška ovog Saveza bila je i kod organizacije 10. po redu Sajma lova, ribolova i kontinentalnog turizma "SALORI", koji je održan u Osijeku na sajamskom prostoru Pampasu od 12. - 14. travnja 2013. godine. Dana 11. travnja 2013. godine u Đakovu je održana sjednica Izvršnog odbora Hrvatskog lovačkog saveza.

Prošle 2013. godine Lovački savez Osječko-baranjske županije je sudjelovao na 19. Međunarodnom sajmu "Agro zemlja" putem Lovnog ureda Valpovo i to u Bizovcu od 27. - 29. rujna 2013. godine, te u Osijeku na 5. po redu manifestaciji Danima vina i turizma početkom svibnja u Tvrdi.

Koncem siječnja 2013. godine potpisan je i Sporazum o suradnji između Lovačkog saveza Osječko-baranjske županije i Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku vezano uz provođenje zajedničkih interesa na području obrazovanja, edukacije, istraživanja i tehnološkog razvoja u području lovstva i zaštite prirode. Tog dana održana su i predavanja sa svrhom edukacije o minskoj opasnosti u prostoru.

Lovački ispiti i predavanja

Vežano uz izobrazbu kadrova u lovstvu izvođen je Programa osposobljavanja za lovca, koji je započeo je na Sajmu 14. travnja 2013. godine, u Osijeku predavanjem PU Osječko-baranjske županije, a sama stručna predavanja obavljena su u Osijeku u prostorijama Poljoprivrednog fakulteta. Ispiti za lovce, lovočuvare i ocjenjivače trofeja divljači su održani u lipnju 2013. godine.

Lovna kinologija

Vežano uz lovnu kinologiju Savez je organizirao manifestacije i to:

- Ispit prirodnih osobina (IPO) ptičara, goniča, terijera i krvosljednika,
- Treće otvoreno prvenstvo Balkana Lovno Kinološki Kup svetog Huberta u Dardi od 18. - 19. listopada 2013. godine gdje je prijavljeno 22 legla s 90 štenadi,
- 4. Kup HLS u radu pasa glasnog gona (u gateru) u Hrvatskoj Kostajnici u mjesecu studenom 2013. godine.

Lovno streljaštvo

Izorno natjecanje radi utvrđivanja ekipe Lovačkog saveza Osječko-baranjske za Državno prvenstvo HLS u lovnom streljaštvu u discipline "trap" održano je 24. kolovoza 2013. godine na strelištu "Pampas". Državno prvenstvo HLS, 19. po redu, u disciplini "trap" je održano 27. rujna 2013. u Novigradu Istarskom.

1.4. DRŽAVNA LOVIŠTA

Na području Osječko-baranjske županije ustanovljena su sljedeća državna lovišta koja se potpuno ili djelomično nalaze na području Osječko-baranjske županije:

Tablica 19. Pregled državnih lovišta na području Osječko-baranjske županije

Red.br.	Lovište	Površina (ha)	Korištenje prava lova
1.	XIV/1 "Breznica"	7 906	Hrvatske šume Uprava šuma Podružnica Osijek
2.	XIV/2 "Lacić - Gložđe"	6 014	Pov. prava lova Hrvatskim šumama Odluka VRH (94/94)
3.	XIV/3 "Haljevo"	1 766	"Agria-Invest"
4.	XIV/4 "Karaš"	1 754	LD "Vidra" Donji Miholjac
5.	XIV/5 "Koha-Kozarac"	1 549	"Balkan lov" d.o.o. Osijek
6.	XIV/6 "Kujnjak"	750	"Hrvatske šume" Uprava šuma Podružnica Osijek
9.	XIV/9 "Podunavlje- Podravlje"	26 810	"Hrvatske šume" Uprava šuma Podružnica Osijek
10.	XIV/11 "Šarkanj" Vrblje	3 831	LO "Troga"
11.	XIV/12 "Tomin hrast"	1 669	GIU "Tomin hrast" Kešinci
12.	XIV/14 "Miholjac"	876	PP Orahovica
13.	XIV/15 "Đurđenica"	3 626	"Prkos" vl. Mazur Zdravko
14.	XIV/16 "Kapelački lug"	5 738	"Gavran" d.o.o. Čepin
15.	XIV/17 "Jelas - Đol"	3 443	LU "Veteran" Zagreb
16.	XIV/18 "Milinac"	3 372	"Spektar" d.o.o. Garčin
17.	XIV/19 "Popovac - Krstovi"	3 987	"Balkan lov" d.o.o. Osijek
18.	XIV/20 "Podravlje"	8 925	"Fermopromet" d.o.o Zagreb
19.	XIV/21 "Budigošće"	4 327	LD "Sokol" Koška
20.	XIV/22 "Krndija I"	4 714	"Balkan lov" d.o.o. Osijek

21.	XIV/23 "Krndija II"	6 832	"Nenado-trade" Našice
22.	XIV/24 "Krndija III"	6 231	"Pugos gradnja" d.o.o. Zagreb
23.	XIV/25 "Našička Breznica"- uzgajalište divljači	1 363	"Miagro" d.o.o. Ribnjak
24.	XIV/26 "Bratiljevci - sjeverni Dilj"	8 433	LD "Vidra" Levanjska Varoš
25.	X/13 "Grudnjak"	1 128	PP "Orahovica"
26.	X/14 "Čađavački lug - Sastavci"	1 941	"Kuna" vl. Andreja Kovač Dečak
27.	XI/13 Lijeskovica	2 126	LD "Krndija" Našice
	UKUPNO	118 111	

Izvor: Središnja lovna evidencija

2. STANJE I PROBLEMATIKA RIBARSTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

2.1. UVOD

Ciljevi sektora ribarstva u Republici Hrvatskoj definirani su u Nacionalnom strateškom planu razvoja ribarstva sukladno članku 15. Uredbe Europskog fonda za ribarstvo. Operativni program za ribarstvo Republike Hrvatske izrađen je za programsko razdoblje 2007 - 2013. godine. Osječko-baranjska županija raspolaže sa značajnim resursima šaranskih ribinjaka i ribolovnih voda kojima se gospodari sukladno Zakonu o slatkovodnom ribarstvu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 106/01., 7/03., 174/04., 10/05. - ispravak, 49/05. - pročišćeni tekst i 14/14.) i Pravilnika o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu ("Narodne novine" broj 82/05., 1/06, 139/06. i 52/06.).

Osim pravnog okvira koji je definiran zakonima iz područja ribarstva, za cjelokupan sektor značajni su i propisi iz nadležnosti drugih tijela državne uprave, prvenstveno propisi iz područja sigurnosti hrane, zaštite okoliša i graditeljstva, zaštite prirode i sl.

Nakon pristupanja Europskoj uniji Republici Hrvatskoj su dostupni modeli državnih potpora u ribarstvu kao i svakoj drugoj državi članici. Danas se potpore u ribarstvu dodjeljuju samo ukoliko su u skladu sa zajedničkom ribarskom politikom (ZRP) i ako doprinose ispunjavanju njenih ciljeva, a kontrola dodjele je učinkovita, sustavna i temeljita.

Slatkovodni ribolov, odnosno gospodarenje ribolovnim područjima obavlja se na temelju Zakona o slatkovodnom ribarstvu ("Narodne novine" broj 106/01., 7/03., 174/04., 10/05. - ispravak, 49/05. - pročišćeni tekst i 14/14.).

Zakonom o slatkovodnom ribarstvu obuhvaćene su temeljne definicije i pojmovnik koji se koristi u tekstu Zakona, definirana je podjela ribolovnih voda, poslovi koje će obavljati ustanove registrirane za obavljanje poslova iz područja slatkovodnog ribarstva i ekologije kopnenih voda, kao i podjela ribolova. U slatkovodnom ribarstvu je bitan i Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine" broj 39/13.) kojim se uređuje koncesija za ribnjak na 50 godina. Ministarstvo poljoprivrede u svrhu očuvanja ribnjaka, kao značajnih staništa brojnim vrstama ptica i drugih životinja na ribnjacima, godišnje daje naknadu u iznosu 2 000 kn/ha površine ribnjaka, dok na ribnjacima u zaštićenim područjima (Jastrebarsko, Podunavlje) eko naknada (održavanje ekosustava ribnjaka) iznosi 4 000 kn/ha. Svrha ovih naknada je s jedne strane očuvanje staništa ribnjaka, a s druge strane ribnjačari ne tuže za nanesene štete od ribojednih vrsta ptica.

Proizvodnja slatkovodne ribe u Republici Hrvatskoj ima dugu i bogatu povijest i tradiciju. Na našim prostorima slatkovodna riba se uzgaja više od 125 godina. Razvoj slatkovodne akvakulture povezan je uz njenu sposobnost prilagođavanja uvjetima tržišta uz nove tehnologije i inovacije u uzgoju ribe koje pridonose povećanju proizvodnje i očuvanju biološke raznolikosti prirodnih staništa.

Slatkovodno ribarstvo kao posebna grana poljoprivrede, obuhvaća sve aktivnosti u ribolovu, akvakulturi, prometu, preradi riba te drugih akvatičnih organizama. Hrvatska za svoje potrebe ima dovoljno slatkovodnih resursa, kako za proizvodnju ribe (akvakultura), tako i za gospodarski te športsko-rekreacijski ribolov, ali se oni ne koriste na ekonomski i ekološki prihvatljiv način. Tranzicijske promjene, a uz to i Domovinski rat, najviše su podigle ciprinikulturu, o čemu su, tijekom posljednjih nekoliko godina, raspravljali brojni naši autori. Posljedice su trostruko smanjenje proizvodnje ribe, od prijeratnih 16.000 t na današnjih 5.000 - 6.000 t, i brojni, još uvijek neriješeni problemi u slatkovodnoj akvakulturi. Nedostatnost proizvodnje ribe za domaće potrebe, sezonski karakter, nedostatak markentiške koncepcije, siromaštvo asortimana, neuređeno tržište te relativno visoke proizvodne cijene, uzrokovane niskom proizvodnjom i visokim fiksnim troškovima, indikatori su stanja u ovoj grani poljoprivrede, koji upozoravaju da ona nije tržišno konkurentna. Hrvatska ima cca 12.500 ha površina ribnjaka. Usljed eko naknada površine za eksploataciju su se povećale u odnosu na prethodne godine, te je danas u eksploataciji oko 10 000 ha. Tako je ribnjačarstvo od nekadašnje najnaprednije, postalo jedna od najsiromašnijih i jako zanemarenih djelatnosti poljoprivrede u Hrvatskoj. Treba napomenuti kako je u 2012. godini bilo štetnih utjecaja dugotrajne suše na ukupnu proizvodnju u ribnjačarskoj proizvodnji.

Potrebno je istaknuti kako je u izradi Program poticanja prema Zakonu o strukturnoj potpori u uređenju tržišta u ribarstvu ("Narodne novine" broj 153/09., 127/10. i 50/12.). Slatkovodna akvakultura i ribolov imaju višeznačnu ulogu u našem ukupnom gospodarstvu, osobito u održivom razvoju ruralnih prostora, koji imaju i određenu prednost u potporama koje se očekuju u trenutku stjecanja članstva u EU.

2.2. OPIS STANJA U AKVAKULTURI

Tablica 20. Površine ribnjaka istočne Hrvatske:

Tvrtka	Površine (ha)	Proizvodnja t
Podunavlje	525	25
Ribnjak Našice Miagro d.o.o.	1410	500-600
Ribnjak d.o.o. Donji Miholjac	1002	200
Popovac Makler	20	5
Osilovac d.o.o. Feričanci	22	10

Izvor: Vlasnici ribnjaka

Ribnjaci "Podunavlje" nisu u funkciji proizvodnje već nekoliko godina. Novi koncesionar "PP Orahovica" Orahovica je na ovim površinama, zbog nedostatka vode, prišao bušenju oko 18 bunara dubine 30-40 metara. Rekonstruirali su 50 ha rastilišta i mladičnjaka. Ministarstvo kulture je propisalo uvjete zaštite prirode na ribnjacima Podunavlje. Trenutno je u eksploataciji oko 100 ha ribnjačarskih površina za proizvodnju ribljeg mlada. Dio ribnjačarskih površina natkriven je mrežama tijekom 2013. godine radi zaštite riblje mladi od ribojednih ptica.

Agencija za poljoprivredno zemljište raspisala je 29. kolovoza 2014., sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine" broj 39/13.), Javni poziv za dodjelu zakupa za ribnjak u vlasništvu RH na području Općine Bilje.

Ribnjak d.o.o. Donji Miholjac gospodari s ukupnim površinama 1002 ha ribnjaka od čega je korisnih površina za proizvodnju 750 ha. Trenutno zapošljava 32 djelatnika s ukupnom godišnjom proizvodnjom ribe cca 300 tona, od čega je korisnih površina za proizvodnju 280 ha. Na ribnjaku d.o.o. Donji Miholjac izgrađen je novi reprocentar i uvezena je oprema za mrijestilište koja još nije stavljena u funkciju. Ribnjak je od prosinca 2010. godine u zakupu PP Orahovica. Zbog rekonstrukcije oko 400 ha površina je izvan proizvodnje.

Miagro d.o.o. iz Našica gospodari s 1410 ha. Ukupna proizvodnja ribe godišnje iznosi cca 500-600 tona ribe, zapošljava 26 djelatnika. U krugu ekonomskog dvorišta izgrađen je i stavljen u funkciju potpuno novi pogon za preradu slatkovodne ribe.

U Osilovcu d.o.o. Feričanci zaposlena su dva djelatnika u proizvodnji šaranske mlađi od 10 tona godišnje, a sličnu proizvodnju ostvaruje i Makler d.o.o. na ribnjaku u Popovcu. Tvrtka Makler izgradila je i stavila u funkciju pogon za preradu slatkovodne ribe u Osijeku.

2.3. GOSPODARSKI RIBOLOV

Gospodarski ribolov na Dunavu

U Osječko-baranjskoj županiji gospodarski ribolov se obavlja samo na Dunavu (u granicama Republike Hrvatske) i reguliran je odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu, posebnim podzakonskim propisima koji se odnose na gospodarski ribolov, kao i ostalim podzakonskim propisima koji se odnose na najmanje dozvoljene veličine riba, lovostaje i procjene šteta nanesenih ribljem fondu. Novim Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu ("Narodne novine" broj 96/13.) promijenjene su neke odredbe o vrstama i konstrukcijsko-tehničkim obilježjima ribolovnih alata. Oko 30 gospodarskih ribara obavlja djelatnost gospodarskog ribolova od čega ih je od 11-15 na području Osječko-baranjske županije. Ukupan godišnji ulov na Dunavu iznosi oko 51 tonu ribe.

Gospodarenje ribolovnim resursima rijeke Dunav, koja kroz Republiku Hrvatsku protječe u ukupnoj dužini od 138 km, odvija se putem gospodarskog i športskog ribolova. Treba napomenuti kako osim ovalštenika ribolovnog prava (ZŠRD Osijek, ZŠRU Baranja i ZŠRU Vukovar), znatnim dijelom rijeke Dunav gospodari javna ustanova Park prirode Kopački rit koja prodaje ribolovne dozvole ribičima, što je važna činjenica u ukupnom ribolovnom gospodarenju Dunavom. Osim prihoda od ribolova znatan dio prihoda bi se mogao ostvariti razvojem turističke i ugostiteljske ponude.

2.4. RIBOLOV I ZAŠTITA PRIRODE

U razvijenim zemljama Europe već odavno se došlo do spoznaje da se među najugroženijim svojstama životinja nalaze i pojedine ihtiosvojte. Rezultati te spoznaje brojne su aktivnosti s ciljem restauracije i sprječavanja izumiranja ugroženih ihtio populacija.

Među njima je svakako i mjera proglašavanja pojedinih ihtiosvojti zaštićenima i strogo zaštićenima. U Hrvatskoj obitava čak 146 slatkovodnih ihtiosvojti o čemu se detaljnije može informirati u Crvenoj knjizi slatkovodnih riba u Republici Hrvatskoj. U Europi smo po broju ihtiosvojti odmah iza Turske.

Zaštita slatkovodne ihtiofaune i problem neusklađenosti zakona

Početakom 2006. godine Ministarstvo kulture i Državni zavod za zaštitu prirode poduzeli su određene mjere u pogledu donošenja Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" broj 80/13.) i Pravilnika o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim ("Narodne novine" broj 7/06. i 99/09.). Pravilnikom su konačno i pojedine ihtiosvojte proglašene strogo zaštićenima, odnosno zaštićenima.

Neusklađenost Zakona o zaštiti prirode i Zakona o slatkovodnom ribarstvu razvidna je i u sljedećem slučaju. Naime, Zakon o slatkovodnom ribarstvu propisuje da se ribolovne aktivnosti u zaštićenim područjima obavljaju sukladno Zakonu o zaštiti prirode. To pak znači da se ribolov u zaštićenim područjima obavlja bez obveze stjecanja ribolovnog prava i bez obveze izrade ribolovno - gospodarske osnove, jer Zakon o zaštiti prirode to ne propisuje. Na taj se način ribolovna pravila određuju pravilnicima o unutarnjem redu za pojedina zaštićena područja kategorije parka prirode i nacionalnog parka, čija je kvaliteta više nego li upitna i ovisi o senzibilnosti autora svakog od tih pravilnika prema ihtiofauni. Još veći problem predstavljaju zaštićena područja niže razine zaštite (npr. značajni krajobrazi), koja su pod ingerencijom županija (npr. Podpanj u Donjem Miholjcu).

Još jedan primjer neusklađenosti Zakona o zaštiti prirode i Zakona o slatkovodnom ribarstvu predstavlja i Naredba o zaštiti riba u slatkovodnom ribarstvu ("Narodne novine" broj 82/05.). Naime, ova Naredba određuje visinu naknade štete koju fizička ili pravna osoba nanese ovlašteniku ribolovnog prava na ribolovnom području ili ribolovnoj zoni za koju je dobio ribolovno pravo povredom odredbi Zakona o slatkovodnom ribarstvu i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega.

Ovom odredbom izostavljena su zaštićena područja jer njihovim vodama ne gospodare ovlaštenici ribolovnih prava na koje se citirana odredba Naredbe odnosi, već ribolovnim zonama u zaštićenim područjima upravljaju javne ustanove koje ne moraju postati ovlaštenik ribolovnog prava u smislu Zakona o slatkovodnom ribarstvu i koje na svoje ribolovne zone ne moraju dobiti ribolovno pravo.

Ovakovi primjeri gospodarenja i zaštite ihtioresursa u zaštićenim područjima doveli su zapravo do paradoksalne situacije da su ribe nezaštićenije u zaštićenim područjima (od kojih neka predstavljaju najveća prirodna plodišta slatkovodne ihtiofaune ovog dijela Europe) nego li izvan njih, gdje su ovlaštenici ribolovnih prava pod obvezom izrade ribolovno-gospodarske osnove i ustroja ribočuvarske službe.

Ekološka mreža Republike Hrvatske je proglašena Uredbom o ekološkoj mreži ("Narodne novine" broj 124/13.) i predstavlja dio područja ekološke mreže Europske unije, poznate pod nazivom NATURA 2000, što je najveća koordinirana mreža područja očuvanja prirode u svijetu.

Prema Zakonu o zaštiti prirode, ekološka mreža se proglašava u svrhu očuvanja i ostvarivanja povoljnog stanja divljih vrsta ptica i njihovih staništa, drugih divljih vrsta životinja i biljaka i njihovih staništa, kao i stanišnih tipova, a koji su od osobitog značaja za Europsku uniju i Republiku Hrvatsku. Područja ekološke mreže obuhvaćaju i područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, osobito močvarna područja od međunarodne važnosti.

Kada je riječ o upravljanju takvim zaštićenim područjima, intencija upravljanja područjima NATURA 2000 fokusirana je na proizvodne djelatnosti, kako bi se pronašao i omogućio najbolji model upravljanja poljoprivrednim područjima unutar ove globalne mreže, koji će biti produktivan, a istodobno i kompatibilan zaštićenim prirodnim vrijednostima i divljim vrstama koje u njima obitavaju. Takav model mora osigurati poljoprivrednu proizvodnju koja će jamčiti održivo i dugoročno funkcioniranje poljoprivrede i prirode unutar zaštićenog područja, a da istodobno ne dođe do nepovratnog narušavanja opstanka specifičnih stanišnih tipova, a time onda i divljih vrsta vezanih za njihovo postojanje.

Perspektive razvoja

Slatkovodno ribarstvo je značajna izvozno orijentirana grana proizvodnje, koja po količini čini gotovo polovicu ukupne vrijednosti izvoza ribarstva Republike Hrvatske. Uz gospodarsko značenje, slatkovodno ribarstvo ima veliku ulogu u očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti, a posebno valja naglasiti njegovu ulogu u očuvanju kulturne i tradicionalne baštine pojedinih krajeva Hrvatske.

Današnja proizvodnja slatkovodnog ribarstva Republike Hrvatske ni u kom slučaju nije odraz stvarnih mogućnosti i razvojnih potencijala. Izvoz šarana i pastrve na europsko tržište još je opterećen kvotnim sustavom, strukturna potpora tek počinje, a značajna ulaganja su potrebna i za razvoj novih proizvoda te dosezanje odgovarajućih standarda proizvodnje.

Ulaskom inozemnih investicija putem velikih trgovačkih lanaca i supermarketa, povećana je konkurentnost i osuvremenjena je maloprodajna mreža u kojoj je znatan udio poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, pa tako i ribe. Tendencija je rasta za potražnjom svježih, konfekcioniranih i smrznutih ribe u tim marketima. Neki od prijedloga za poboljšanje ponude u trgovačkim lancima su:

- proizvodnja većih količina i većeg broja vrsta riba, tj. diversifikacija asortimana, s većim udjelom grabežljivih vrsta, poglavito, smuđa, štuke i soma, te linjaka, deverike i druge bijele ribe, kako u maloprodaji tako i za riboprerađivačke obrte i industrijsku preradu,
- uz postojeće marke proizvoda razviti nove i tako utjecati na konkurentnost prema jeftinoj uvoznoj ribi,
- obnoviti izgled pakiranja, upadljivo istaknuti porijeklo i kategoriju kvalitete na deklaraciji ili još bolje, na ambalaži, te steći veće povjerenje potrošača i povećati sigurnost hrane primjenom HACCP sustava i ISO standarda,
- cikličko ponavljanje raznih degustacija i promidžbi u trgovinama, sajmovima te na kulturnim i turističkim manifestacijama (Ribarski dani Kopačevo i sl.),
- za proizvode od slatkovodne ribe razviti jaki markentinški koncept, promidžbe i reklame na medijima (merchandising - unapređenje prodaje, brendiranje i sl.).

Kontinuirani razvoj i izgradnja stabilnog i snažnog, tržišno orijentiranog gospodarstva, konkurentnog na svjetskom tržištu, prioritet je hrvatske gospodarske politike. U perspektivi, povećanjem proizvodnje i izvoza slatkovodno ribarstvo Republike Hrvatske može značajno doprinijeti u razvoju domaćeg gospodarstva, kao i pomoći u rješavanju problema velikog vanjskog duga i deficita platne bilance.

U skoroj budućnosti očekuje se novi Zakon o slatkovodnom ribarstvu gdje se moraju definirati i kriteriji registracije malih obiteljskih ribnjaka u Republici Hrvatskoj. Zbog nesređenog stanja i nedostatnih zakonskih propisa ovakvi mali ribnjaci veličine od 1-10 tak ha površine mogu bitno poboljšati gospodarsku i turističku ponudu u ruralnom prostoru.

2.5. ŠPORTSKO - REKREACIJSKI RIBOLOV

Športsko ribolovni savez Osječko-baranjske županije obilježio je 2004., 2005. i 2006. g. bitnim smanjenjem broja članstva za više od 6.000, u odnosu na razdoblje 2000. do 2003. g. kada je broj članova iznosio i preko 12.500. Međutim, od 2010. godini bilježi se lagani porast broja članova na 8.935, od čega 7.553 seniora, seniorke i juniora, što je povećanje za oko 400 člana u odnosu na 2007. godinu (8.618). U 2012. godini broj članova je bio 8.207 iz čega se vidi ponovni veliki broj smanjenja članstva. U 2013. godini broj članova je bio oko 7.898.

Županijski ribolovni savez okuplja 82 ribolovnih udruga od kojih su 6 ovlaštenici ribolovnog prava i gospodare s više od 10.000 hektara ribolovnih voda, koji u novim uvjetima jedva financiraju svoje programe i zadatke iz gospodarske osnove i godišnjeg plana gospodarenja. Naime, iz cijene dozvole od 400,00 kuna izdvaja se 10% za Proračun RH, 10% za Hrvatski športsko ribolovni savez, 25% za PDV, te po 20,00 kuna članskog doprinosa za HŠRS, što ukupno iznosi oko 169,00 kuna.

Od ostatka sredstava financiraju se udruge i ovlaštenici ribolovnog prava, odnosno programi poribljavanja ribe (u odnosu na prethodne godine riba je skuplja za oko 30%), čuvanja (ribočuvarska služba) i revitalizacije ribolovnih voda (izgradnja nasipa, strojno produbljivanje, čišćenje, kosidba i dr.), izrade gospodarskih osnova, njihova revizija i godišnjih planova gospodarenja, režije, promidžbe, te sve športsko ribolovne aktivnosti međunarodnih, državnih, županijskih, međudruštvenih i društvenih natjecanja u športskom ribolovu. Preostali ribiči su i dalje nezadovoljni zbog suženog i rascjepkanog ribolovnog prava (državna dozvola vrijedi samo za ribolovne vode pojedinog ovlaštenika ribolovnog prava), a pojedini ovlaštenici teško ili nikako sklapaju ugovore o reciprocitetu iz razloga što dosta veliki broj ribiča i gospodarskih ribara ne poštuje ribolovne propise, što je i vidljivo po broju podnesenih prijedloga.

U 2013. godini pokrenuta je inicijativa od strane ŠRS Osječko-baranjske županije o reciprocitetu ribolova na tekućim vodama svih ovlaštenika ribolovnog prava na ovom području kako bi ribiči ravnopravno mogli sudjelovati u ribolovu na ribolovnim vodama. Športski ribolov zastupljen je s oko 5% članova, a odnosi se na natjecateljski segment. Ribiči osječko-baranjske županije postižu

zapažene rezultate na državnim i međunarodnim natjecanjima. Sve više se radi u ribolovnim društvima i zajednicama na privlačenju mladih ribiča te na podizanju ekološke svijesti, zaštite prirode i okoliša kroz tzv. način ribolova "ulovi i pusti".

Zbog prevelikih izdvajanja ribolovnim udrugama ostaje minimum sredstava za rad i natjecanja pa ne mogu financirati vrhunski ribolovni šport, što se odražava na rezultatima koji naši nekad ponajbolji natjecatelji mogu postići u državnoj ligi ili međunarodnim natjecanjima. Ribolovni šport, iako najzastupljeniji, nije toliko atraktivna kategorija i vrlo teško pronalazi sponzore.

Uvođenje nekontroliranog obavljanja gospodarskog ribolova na rijeci Dunav i pripadajućim Dunavcima, kao najvrijednijim biotopima ovog područja, izazvalo je veliko nezadovoljstvo članstva jer se pokazalo da je gospodarski ribolov i generator krivolova, a ribari svojim neselektivnim ribarskim alatima, pa i u vrijeme lovostaja uz naknadu od 2.000,00 kuna godišnje, u potpunosti su osiromašili riblji fond Dunavskog slivnog područja što je uzrok pada interesa za športski i rekreativni ribolov, te za ribolovni turizam kao jednu od najprofitabilnijih grana turističke ponude (u Europi ima oko sto miliona športskih ribolovaca).

Povećani interes za rekreativni i športski ribolov može se pripisati i ovlaštenicima ribolovnog prava, koji u suradnji s Hrvatskim vodama i lokalnom samoupravom izdvajaju značajna novčana sredstva kako bi se omogućila revitalizacija ribolovnih voda, uređenje obala i okolnih prostora, izgradnja bungalova, apartmana (ušće Drave u Dunav, ušće Karašice, Puškaš i dr.) i ribičkih domova. Na taj način dovršeni su i radovi na uređenju erditskih Dunavaca, jezera Vladislavci, jezera Zidine-Kolođvar, tzv. našičkog ribnjaka u Osijeku (kod "Getroa"), dok su još uvijek u tijeku višegodišnji radovi na uređenju kanala "Šokica" od Aljmaša do stare Drave Bijelo Brdo i stare Drave Sarvaš. Na tom području se nakon razminiranja izvode i zemljani radovi zbog uređenja kanala i obala, za koje su Hrvatske vode izradile obimnu studiju i prezentirale ju javnosti. Glavni cilj svega je popularizirati i podignuti športski i rekreativni ribolov na veću razinu, te time ujedno unaprijediti i kontinentalni turizam naše Županije. Također su i na području Đakovštine revitalizirana jezera Jošava i Mlinac, novouređene ribolovne vode u Semeljcima, te velik broj voda koje se nalaze na području Valpovštine, Donjeg Miholjca, Našica i Baranje. Najznačajnija investicija koja se odvija u 2013. godini u području ribolova je uređenje ribolovne staze na Topljskom dunavcu, odnosno tzv. Puškašu. Tijekom 2012. godine na Puškašu je po odobrenju Ministarstva poljoprivrede, a pod nadzorom Poljoprivrednog fakulteta iz Osijeka, prvi puta izvršen selektivni ribolov krupnih somova i tolstolobika, prilikom kojeg je ukupno ulovljeno oko 6000 kg krupne ribe.

Restauriran je rukavac Stara Vuka kod Laslova koji će postati ribolovna voda na kojoj će se obavljati športski ribolov. Osnovni zadatak ovog Projekta je bio uređenje starog korita rijeke Vuke. Idejno rješenje predviđa produbljenje starog korita do 3 metra, podizanje i uređenje nasipa sa šetnicom te izgradnju dviju betonskih prelivnica. Ukupna dužina bi iznosila 4,3 km, prosječna širina oko 35 metara, a dubina u prosjeku oko 2,5 metara. Ukupna površina vodenog ogledala iznosit će oko 15 ha, a ukupni volumen vode cca 375 000 m³.

Pored tradicionalnih ribolovnih voda kojima gospodare ovlaštenici ribolovnog prava, u istočnoj Hrvatskoj se u posljednjih 15-stak godina ustalio trend športskog ribolova na malim obiteljskim ribnjacima. Na njima se uglavnom riba prodaje "preko udice" uz plaćanje dnevne dozvole i ulovljene ribe po cjeniku vlasnika te "Catch & Release", odnosno "uhvati i pusti" uz fotografiranje s ulovljenom ribom, osobito kapitalnim primjercima. Mnogi od tih malih ribnjaka su uređenog krajobraza i infrastrukture koji sve više privlače pored ribiča brojne izletnike i ljubitelje prirode što im daje osobiti značaj u razvoju ruralnog turizma. Dokazano je da je športski ribolov u svijetu put k većoj socio-ekonomskoj dobiti za društvo, povećanje dohotka i put za razvoj turizma.

3. ZAKLJUČAK

Lovstvo

Informacija o organiziranosti i stanju lovstva i ribolova na području Osječko-baranjske županije iscrpan je prikaz stanja ovog izuzetno značajnog segmenta slavonsko-baranjskog gospodarstva. Iz podataka sadržanih u Informaciji vidljivi su značajni pomaci koji su učinjeni kvalitetnom suradnjom Županije i lovačkih društava u mnogim područjima lovstva. Jedan od temelja ove uspješne suradnje nesumnjivo je Program unaprjeđenja lovstva (u daljnjem tekstu: Program) ("Županijski glasnik" broj 8/11. i 2/13.). Temeljna intencija ovog planskog dokumenta, čiji je rok provedbe pet godina (2011. - 2015.) jest različitim projektima stvoriti preduvjete za održivi razvoj lovstva na području Županije te omogućiti lovačkim društvima da lakše zadovolje izuzetno visoke standarde koje pred njih postavlja najnovija zakonska regulativa (Zakon o lovstvu i Zakon o veterinarstvu). Ozbilnost kojom je Županija pristupila realizaciji ovoga Programa vidljiva je kroz provedbu projekata obuhvaćenih Programom.

Važnost projekata obuhvaćenih Programom temeljem svojih zahtjeva su Lovačka društva prepoznala, a Županija je pozitivno reagirala na iste, te je i u 2013. godini izdvojila značajna sredstva u zadovoljavanju potreba lovaca kojima je cilj unaprjeđenje lovstva na području gospodarenja lovištima na području Županije.

Sukladno gore navedenom važno je naglasiti da je Županija u 2013. godini, kroz projekte obuhvaćene Programom, izdvojila značajna sredstva kako bi podigla lovstvo našega područja na višu razinu. Županija je u segmentu zaštite divljači, sudjelovala u projektu liječenja jelena običnog, zaraženog velikim američkim metiljom.

Jedan od najvećih problema koji u mnogome koči razvoj lovstva na području naše Županije jesu i velike štete od divljači na poljoprivrednim usjevima i u voćnjacima. Uzrok tome jest činjenica da su velika područja Županije još uvijek nerazminirana te se divljač na njima, zbog nemogućnosti lova, nesmetano razmnožava i u potrazi za hranom čini velike štete na poljoprivrednim kulturama. Ova pojava osobito je vidljiva na južnom dijelu ograde uz Park prirode Kopački rit, u kojem su zabranjene lovne aktivnosti, što omogućuje divljači da se nesmetano kreće i pravi štete na poljoprivrednim površinama.

Tijekom 2013. godine na poljoprivrednim površinama koje su obuhvaćene s više ustanovljenih lovišta na području Baranje došlo je do povećanja šteta od divljači na zasijanim poljoprivrednim kulturama, a jedan od razloga nastanka navedenih šteta je svakako i nedostatak hrane za divljač zbog suše. Korisnik poljoprivrednih površina na kojima je nastala šteta od divljači u najvećem dijelu je Belje d.d. Darda.

U cilju sprječavanja šteta od divljači Zakonom o lovstvu propisane su mjere za sprječavanje šteta od divljači. Mjere su: smanjivanje broja divljači do brojnog stanja koje se može uzgajati u lovištu, osiguranje dovoljne količine vode i hrane za divljač u lovištima, čuvanje usjeva i nasada, izgon divljači s ugroženog zemljišta, ograđivanje zemljišta te uporaba mehaničkih, električnih i kemijskih zaštitnih sredstava, vidljivih i zvučnih plašila, elektronskih detektora divljači kao i ostale uobičajene mjere zaštite za određeno područje i vrstu divljači.

Člankom 95. Odluke o ustanovljenju zajedničkih lovišta na području Osječko-baranjske županije, a u svezi sa člankom 75. stavak 2. Zakona o lovstvu, propisane su uobičajene mjere koje su dužni poduzimati lovoovlaštenici radi sprječavanja štete od divljači. Osim mjera za sprječavanje štete od divljači koje su dužni poduzimati lovoovlaštenici, navedenih člankom 79. Zakona, propisana su prava i dužnosti korisnika zemljišta vezana uz sprječavanje šteta od divljači. Slijedom navedenog, a vidljivo je da samo zajedničkim aktivnostima lovoovlaštenika i korisnika zemljišta na provođenju mjera za sprječavanje šteta od divljači, štete od divljači mogu se smanjiti i dovesti u primjerene, razumne okvire.

Osječko-baranjska županija ima velike mogućnosti u razvoju lovnog turizma kao jednog od najznačajnijih segmenata ukupne turističke ponude Slavonije i Baranje. Temelj ovoj tvrdnji jest činjenica da upravo lovišta naše Županije, po broju, vrstama i količini divljači, pripadaju krugu najbogatijih na području Republike Hrvatske. Bogatstvo naših lovišta dobro je poznato i lovcima izvan granica naše zemlje, o čemu svjedoči njihov sve veći interes za organiziranim dolaskom na ove prostore.

U tom kontekstu potrebno je proširiti kapacitete za smještaj gostiju kroz uređenje lovačkih kuća te osnovati specijaliziranu agenciju koja bi organizirano dovodila zainteresirane skupine lovaca iz zemlje i inozemstva te im na sveobuhvatan način prezentirala svu raznovrsnost, bogatstvo i ljepotu slavonsko-baranjskih lovišta.

Ribarstvo

Slatkovodna akvakultura suočena je s brojnim problemima već dugi niz godina. Današnja proizvodnja slatkovodne ribe iznosi 5. 000 - 6. 000 tona, a to je otprilike trećina proizvodnje u odnosu na prijeratnu od 16 000 tona.

Ukupne površine ribnjaka na području Osječko-baranjske županije iznose cca 2. 900 ha od čega je u eksploataciji svega oko 1. 000 ha, što ne zadovoljava potrebe tržišta. Tu su brojni, još uvijek neriješeni problemi u slatkovodnoj akvakulturi. Nedostatnost proizvodnje ribe za domaće potrebe, sezonski karakter, nedostatak markentiške koncepcije, siromaštvo asortimana, neuređeno tržište te relativno visoke proizvodne cijene, uzrokovane niskom proizvodnjom i visokim fiksnim troškovima, indikatori su stanja u ovoj grani poljoprivrede koji upozoravaju da ona nije tržišno konkurentna.

Koncesionar PP Orahovica investira u ribnjake Donji Miholjac (rekonstrukcija 500 ha površina). Osim toga investiraju u ribnjak Podunavlje u Baranji, te iste stavlja u funkciju.

Strateški nacionalni cilj je očuvati i razvijati samoodrživo slatkovodno ribarstvo, poštujući pri tome tržišne i ekološke zakonitosti. Tržišna načela i konkurentna sposobnost nužnost je hrvatskog slatkovodnog ribarstva u uvjetima deficita slatkovodne ribe na tržištu. Zakon o strukturnoj potpori i uređenju tržišta u ribarstvu je temeljni dokument za potpore u ribarstvu, te niz operativnih mjera prema EU.

Slatkovodni resursi, ribnjaci (zemljište) i riblji fond u otvorenim vodama je u vlasništvu Republike Hrvatske koja mora različitim mjerama još više stimulirati proizvođače, ovlaštenike ribolovnog prava i nositelje povlastica za gospodarski ribolov za racionalniji i bolji način gospodarenja i očuvanja okoliša, krajobrazne raznolikosti, nacionalnog blaga i kulturne baštine te bioraznolikosti ekosustava. Sve pozitivniji su trendovi u razvoju lovnog i ribolovnog turizma, športskih natjecanja te kulinarskih priredbi u sklopu turističkih zajednica u čemu prednjače slavonsko-baranjski brendovi poput "Ribarskih dana", "fiš paprikaša", "šarana u rašljama", "pečene dunavske ribe" i sl. Diverzifikacijom primarne proizvodnje i prerade ribe otvaraju se nove perspektive razvoja i dodavanje nove vrijednosti ribi kao zdravoj namirnici u ljudskoj prehrani. Ne treba zanemariti ni mogućnost proizvodnje ukrasnih vrsta riba i vodenog bilja za akvaristiku i poribljavanje ukrasnih ribnjaka, te drugih akvatičnih organizama poput rakova, žaba i sl.

Za popravljavanje stanja u slatkovodnom ribarstvu važno je:

- unaprijediti preradu ribe i tržište ribom i ribljim prerađevinama,
- ojačati nadzor i kontrolu - ojačati ribarsku inspekciju i koordinaciju između Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i ribolovnih organizacija na graničnim rijekama Drava-Dunav,
- znanstveno praćenje stanja u ribarstvu povjereno je ovlaštenoj instituciji Poljoprivrednom fakultetu Osijek, Zavodu za lovstvo, ribarstvo i pčelarstvo,
- kontinuirano poticanje ribiča i ribara na edukaciju i usavršavanje.